

מסורת הש"ס

(א) ג'לג, ג'לג, (ב) לקמן ע"כ
 מסות: ו: ידיות פ"ב מ"ה
 (ג) לקמן קכז: סנהדרין פ"ד:
 (ד) ג'עניות פ"ב מ"ה:
 (ה) לעיל מג' ודק קכ"ה:
 (ו) חולין קכ"ג, (ז) חולין קכ"ג:
 חושבנא חולין פ"ח:
 (ח) עידות פ"א, (ט) לקמן
 קכ"ג: (י) ע"פ, (יא) חולין
 קכ"ג:

תורה אור השלם

1 אלה הטמאים לכם בכל
 השרץ כל הנגע כל
 במקום יקרא עד הערב:
 ויקרא לא יא

הגהות הב"ח

(א) ג'לג ועל עקבי שלם
 ישיר. י"ב ו'יש מנמי
 דכיתת פ' און עמיתין ריש
 דף ג' כלל ענאמי תמוס' לעיל
 דף ג' ד"ה ב' מהי מלת דמון
 און הטעם משום פסטי רק
 מנח מלאכה דלון לרין
 לנפיה פ"ב דה און חילוק
 בין עוקרין ודוק' והיא
 אמת גמור מיל': (ב) שם
 והחובל בן: (ג) רש"י
 ד"ה והחובל וכו' וריב
 משום: (ד) תוס' ד"ה ע"כ
 וכו' אלל לה נמי דלמיניה
 הפסוק:

לענין רש"י

קייטור"א, מוגלה, נוהל
 מוגלה:

מוסף רש"י

כל פטורי דשבת. פטור
 ממטמא. אבל אסור.
 מנהיגים למחלה (ע"כ)
 1. המיסים מורסא.
 הפומם פה נפש שקורין
 קול"ג (בתובות ה'), מפיס,
 עולר שפתח ונאל ענייה
 מורסא, קייטור"א (ע"כ)
 2. לעשות לה פה.
 שמתכין ליטמה והיות לה
 זה פה ליש מחר, חייב.
 שהוא מתקן פתח וחיוב
 משום צויה, דלשטן בן
 בצנעו מיס, דמנין (בתפס)
 3. וכן את הללע (בתובות
 1) להוציא ממנה לחד.
 מלאכה שאינה לריכה גופה
 היא, שפתח היא מלאכה
 זה און נרין לו ליהוי מלאכה
 פתח מעשיו (לפסוק קכ'
 מוטו של יד. מוטו קטן
 שפופין בו גנדיס (קכ'
 2) ומוטו דקמיה על פסקן
 כל הללע יבני וכל שקאין
 לפתוח בו את הדלת, קיי
 ליה לכה קטנה מוטו של יד
 (סנהדרין פ"ב). כופין עניה
 על הגר. ולכלל על כל ריכה,
 ואס"פ שטל כלל להללע
 קורה שאינה ניטלת בשבת
 זה אומינין מיה ל' יתק
 דלמנין (לעיל מג'). און כלל
 ניטל אלל לכה ניטל, ותימה
 נצרך למקומי (לפסוק קכ"א).
 הדרן עלך האורג

האורג פרק שלשה עשר שבת

קו.

עין משפט נר מצוה

ל' א מ"י פ"י מלכות שבת
 הלכה כ' כמל לזון ס'ה:
 ל' ב מ"י שם טו"ע א"ח
 ל' ג מ"י פ"א מל' שבת
 הל' ג כמל ס'ה:
 ל' ד מ"י פ"י שם הל' ח
 כמל שם טו"ע א"ח
 פ"י שבת טו"ע כח:
 ל' ה מ"י שם הל' ה' וסמג
 שם טו"ע א"ח ס' שטו
 טע"ק ז:
 א ו מ"י שם הלכה כ' ופ"ח
 שם הלכה ט' כמל שם
 וטו"ע שם טע"ק ז:
 ב ז מ"י שם פ"י הל' ג' כ'
 טו"ע שם טע"ק ז':
 ג ח מ"י פ"ד מלכות אלוט
 השמאלות הל' ח כמל עשין
 נט:

מוסף תוספות

א. משום דהוי תולדה
 דשרות וחייב. מוס' לעיל
 ט' ד"ה פ"י ס' ב. ונשילת
 הדם היינו טעילת נשמה
 ברכות כ' הדם הוא
 הנפש. ט' ג. ודין הוא
 וטמא מלאכה. רש"י.
 ד. ולא מאכלי. רש"י.
 ה. ואינו נמי תני בשמטת
 בראשית ה' ח' י' ב' תנא
 הוא ותנן תשמיש,
 וטמא פ"ל לרב דרבנן נמי
 תנו תשמיש. דכל מאן
 דאית ליה אלה הטמאים'
 תני אפי' תשמיש וכו' והא
 דאמר רב הכה דרבנן לא
 פליגי אלא לענין טמאה
 ומשום דכתיב אלה
 הטמאים אילו לטעמיה
 דהתם. רש"י. ו. הלכך
 צריכי טעמא דבגישתא.
 ז. ומעטתין
 תנוה דאית להו גישתא.
 מוס' פ"ח.

רב נסים גאון

פרק ארבעה עשר
 שמונה שמונה
 והכתיב אומרים לענין
 טומאה אין עור למה שמנו
 חכמים. משכחת לה בתורת
 חכמים. הטמאים לריבות
 עורותיהן. יכול עורות כולן
 תיל אלה אלו עורות
 הטמאים עור האנקה והכח
 והלשאה והחוטם. ר' יהודה
 אומר הלשאה כחולדה. ר'
 יוחנן בן גורי אומר ח'
 שריצים יש להן עורות.
 ומשכחת לה עור משכסת
 חולין בפרק העור הורטוס
 (דף קכ"ב) אלו ששורותיהן
 כמשורין עור האדם ועור
 החומר של ישוב. ר' יוסי
 אומר אף עור חזיר הבר
 עור חטור גמל הריכה ועור
 הראש של עגל הור ועור
 בית הפרות ועור בית
 הפרות ועור השליל ועור
 שחת האילה ועור האנקה.
 והכח והלשאה והחוטם.
 ר' יהודה אומר הלשאה
 כחולדה. ולי אלו שמנו
 באדם חכמים מטמאין עורן
 כבשרן. ואין להן עור שהיא
 חלוק מבשרן לענין טומאה.

רבינו הגנאל (המשך)

החובל, העושה חבורה.
 ויבין ומפריש כי חבורה זו
 אינה חבורה, שמעתינ מינה
 כי עור הוא שאם נעשית בו
 חבורה ועשה מקומו צלקת
 וכריצא בה, ומקראמר
 בשמנה שריצים החובל בהן
 חייב. מכלל שיש להן עור.
 ומקוים לה שמואל ח'
 יוחנן בן גורי דאמר ח'
 שריצים יש להן עורות, אבל רבנן לא, דתנן בהעור הורטוס אלו ששורותיהן כמשורין ומנו האנקה והכח והלשאה והחוטם, ורב תני נמי והתשמת, דאלמא ליהו עורות, דכל מאי דאית ליה עור לא מיטמא עורו טומאת נבלות וכי מייעבר טחור, הני שריצים ששורותיהן כמשורין. ור' יוחנן בן גורי פליג בשאר ח', ואוקמה שמואל ליה מתניתין כוותיה. ורב אמר אפילו תימא רבנן לאו משום דאין להן (לעבר ולצב ולחולדה) (לנקה ולכח וללשאה ולחוטם) עורות טמאין רבנן למשיכהו, אלא מדרבינו ר' אבהו טמאים לבם, ורש"י אלה הטמאים לריבות עורותיהן כמשורין, אבל לענין חובל בשבת מורו רבנן ב' שריצים שיש להן עורות. ואקשינן עלה דרב ר' יודא פליגי, והתניא הצד אחד מ' שריצים והחובל בהן חייב דברי ר' יוחנן בן גורי, ותניא אין עור אלא

גמ' **הסח כנפיו.** תחת כנפי כסותו ואין יכול ללכת שנגעל צנפיו
מאליו: יושב ומשמרו. כן ואינו צריך לפתוח לו חלון דאינו אלא שומר:
לנועל אס ציפו. דכל אדם עושין כן: **המפיס.** מזקק מורסא
קייטור"א: **אס לעשות לה פה.** בתוספתא ח' מני הכי אס לקולפה
 ולעשות לה פה כדרך שרופאים של

גמ' אמר רבי אבא אמר רב חייה בר אשי
 אמר רב א' נכנסה לו צפור תחת כנפיו וישב
 ומשמרו עד שתחשך מתיב רב נחמן בר
 יצחק ישב הראשון על הפתח ומלאהו ובא
 השני וישב בצדו אף על פי שעמד הראשון
 והלך לו הראשון חייב והשני פטור מאי לאו
 פטור אבל אסור לא פטור ומותר הכי נמי
 מסתברא מדקתני סיפא למה זה דומה לנועל
 את ביתו לשומרו ונמצא צבי שמור בתוכו
 מכלל דפטור ומותר ש"מ איכא דאמרי אמר
 רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא אע"פ
 שעמד הראשון והלך לו הראשון חייב והשני
 פטור מאי לאו פטור ומותר לא פטור אבל
 אסור הא מדקתני סיפא הא למה זה דומה
 לנועל את ביתו לשומרו ונמצא צבי שמור
 בתוכו מכלל דפטור ומותר ש"מ אמר שמואל
 יכל פטורי דשבת פטור אבל אסור לבר מהני
 תלת דפטור ומותר חדא הא וממאי דפטור
 ומותר דקתני סיפא למה זה דומה לנועל את
 ביתו לשומרו ונמצא צבי שמור בתוכו ואידך
 המפיס מורסא בשבת אם לעשות לה פה
 חייב אם להוציא ממנה לחה פטור וממאי
 דפטור ומותר דתנן מהחט של יד ליטול בה
 את הקוץ ואידך מההצד נחש בשבת אם
 מתעסק בו שלא ישכנו פטור אם לרפואה
 חייב וממאי דפטור ומותר דתנן כופין קערה
 על הגר בשביל שלא תאחוז בקורה ועל צואה
 של קטן ועל עקרב שלא (א) תישך:

הדרן עלך האורג

שמנה שריצים האמורים בתורה הצדן
 והחובל בהן חייב ושאר שקצים
 ורמישים החובל בהן פטור לצורך חייב
 שלא לצורך פטור ויהי עוף שברשותו
 הצדן פטור והחובל בהן חייב: **גמ'** מדקתני
 החובל (ב) בהן חייב מכלל דאית להו עור מאן
 תנא אמר שמואל רבי יוחנן בן גורי היא
 דתנן רבי יוחנן בן גורי אומר שמנה שריצים
 יש להן עורות רבה בר רב הונא אמר רב
 אפילו תימא רבנן עד כאן לא פליגי רבנן
 עליה דרבי יוחנן בן גורי אלא לענין טומאה
 דכתיב אלה הטמאים לכם (ל) לריבות
 שעורותיהן כמשורין אבל לענין שבת אפילו
 רבנן מורו ולענין שבת לא פליגי והתניא הצד אחד משמנה שריצים האמורים
 בתורה החובל בהן חייב דברי ר' יוחנן בן גורי והכמים אומרים אין עור אלא
 למה

לענין טומאה דכתיב אלה הטמאים

ואיכא למימר דרז דהכל לעעמיה דמני הסם משמנה (א) ולא אילי דמ' גישתא ומיהו נלאו הכי א"א לומר הסם דכ"פ הקונטרס דלמני אילטרין
 למימר הסם רב תנא הוא ופליגי והא ע"כ דרישא הטמאים קיימא כרז ע"כ נראה דרבנן דמתני' דהתם נמי אית להו דרשה דהטמאים
 אלל לית להו (ב) למיניהו הפסיק הענין (וכתב הטמאים לריבות ואלה למעט ומוקמינן ריבויא אהנהו ארבע דלית להו גישתא האנקה והכח והלשאה
 והחוטם) ורז מרבה כל הנהו דכתיב דמ' ומיניהו וגם תנשמתו כולל וקת קשה דלמירינן למני מאן ח"ק רבי יהודה דלזיל דמ' גישתא והא
 רבנן נמי אולו דמ' גישתא ואפילו הכי דרש הטמאים (ג) מימא למה וא"כ נמי מימא עד כאן לא פליגי רבי יהודה אלל לענין
 טומאה דכתיב הטמאים אלל לענין שבת מודה:

וישבו ומשמרו עד שתחשך

אמר שמואל כל פטורי שבת פטור אבל אסור לבר מהני תלת דפטור ומותר, ואילו חן כ"ו, ומפריש (ע"כ ג) א"ג דעביד בהו מעשה, ון איכא אחרוני טובא פטור (א) (ב) ומוחל דלא עביד בהו מעשה.

פרק ארבעה עשר שמנה שריצים האמורים בתורה

החובל בהן חייב, ודאי זו המפורשת במשמיותו הצדן לצורך חייב שלא לצורך פטור, אפילו בח' שריצים היא, דאלו שנו ח' שריצים לענין צידה, והוא מתייב הצדן בין לצורך בין שלא לצורך, ושאר שריצים רמיסים צדן לצורך (תיב) ושלא לצורך פטור, הוה מפרש בגמרא טעמא דמילתא. ופי'